

UPPSALA
UNIVERSITET

Nationellt centrum för kvinnofrid

National Centre for Knowledge
on Men's Violence against
Women

SE-751 85 Uppsala

Besöksadress/Visiting address:
Akademiska sjukhuset
Ingång 17

Uppsala University Hospital
Entrance 17

Telefon/Phone:
018-611 27 93
+46 18 611 27 93

Telefax/Fax:
018-50 73 94
+46 18 50 73 94

www.nck.uu.se

n.n@nck.uu.se

YTTRANDE

2009-09-28
Dnr. 2009/19

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

**Nationellt centrums för kvinnofrid (NCK:s) yttrande över
betänkandet SOU 2009:38 Ingen får vara Svarte Petter. Tydligare
ansvarsfördelning inom socialtjänsten.**

*NCK, är ett kunskaps- och resurscentrum vid Uppsala universitet.
NCK arbetar på regeringens uppdrag med att höja kunskapen på
nationell nivå om mäns våld mot kvinnor och utveckla metoder för
omhändertagande av våldsutsatta kvinnor.*

**NCK:s yttrande över betänkandet SOU 2009:38 begränsas till
avsnitten 3.1, 3.2, 3.3 och 3.5 vilka är de avsnitt som berör NCK:s
kompetensområde.**

Sammanfattning

NCK instämmer i huvudsak med förslaget i avsnitten ovan, men har några kommentarer och tillägg. NCK instämmer i att vistelsebegreppet måste förtydligas men menar att även betydelsen av *att den beslutande kommunen behåller ansvaret för stöd och hjälpinsatser* behöver preciseras ytterligare. Vi utvecklar detta under avsnittet 3.5.1. NCK ifrågasätter bedömningsgrunden under avsnitt 3.5.2 och anser att det behöver kompletteras med den sökandes egna upplevelser av situation och med intyg från till exempel läkare eller psykolog. Vi utvecklar det under avsnitt 3.5.2. NCK instämmer i att gränsdragningen mellan polisens och socialtjänstens ansvar bör utredas och finner det angeläget att den osäkra situationen för brottsdrabbade personer förbättras. I övrigt instämmer NCK med de föreslagna ändringarna i ovanstående avsnitt.

Avsnitt 3.1 Ansvarig kommun

3.1.1 Principen om vistelsekommunens ansvar ska vara kvar
NCK instämmer i utredningens förslag att huvudregeln även i fortsättningen ska vara den, att den kommun där den enskilde vistas ansvarar för att han eller hon får stöd och hjälp.

3.1.2 Vistelsebegreppet behöver förtydligas.

NCK instämmer i utredningens förslag att vistelsebegreppet behöver förtydligas. Vi instämmer också i att det saknar betydelse var hjälpbehovet ursprungligen uppstod. Det bör vara avgörande var den enskilde befinner sig när hjälpbehovet uppstår. NCK anser att det är bra att det är möjligt för en person att ansöka om insatser innan hon eller han har påbörjat sin vistelse i kommunen. Det kan till exempel gälla en kvinna som har blivit utsatt för våld eller hot och beslutar sig för att flytta till en annan kommun. Hon kan själv ordna ny bostad i den nya kommunen, men är i behov av visst stöd och hjälp för sig och barnen. Det är bra att hon har rätt att ansöka om stödinsatser för sig och barnen i den nya kommunen i förväg.

3.2 Beslut om ärendeansvar

3.2.1. Frågan om ansvarig kommun får avgöras av Socialstyrelsen

NCK instämmer i utredningens förslag att kommuner som inte är överens om vem som är ansvarig för att bistå en enskild person, får begära att Socialstyrelsen ska avgöra frågan, med tillägget att Socialstyrelsen tilldelas resurser, för att förhindra att långa väntetider uppstår.

3.3 Överflyttning av ärenden

NCK instämmer i utredningens förslag. Det är av största vikt för den sökande att handläggningstiden blir så kort som möjligt.

3.5 Personer som utsätts för våld, hot eller andra trakasserier

3.5.1 Personer som tillfälligt måste byta bostadsort

NCK instämmer i utredningens förslag; att den kommun som beslutat om ett tillfälligt boende i en annan kommun ska behålla ansvaret för de stöd och hjälpinsatser som den enskilde kan behöva, eftersom det troligtvis är så att den kommun som fattar beslutet har fått kunskap om vilka behov av stöd och hjälp som de olika familjemedlemmarna har. NCK anser dock att betydelsen av ansvaret behöver preciseras ytterligare.

NCK:s kommentar hänger samman med det som påtalas under avsnittet *Utredning om barn*. Där sägs att socialtjänsten inte tillräckligt uppmärksammat barnens behov och att barn därför inte får det stöd och hjälpinsatser som de borde ha, eller inte ens har tillgång till dagliga aktiviteter i ett tillfälligt boende.

Vi tar ett exempel där en kommun beviljar en kvinna och hennes barn bistånd till boende hos en kvinnojour i en annan kommun. Det framkommer i utredningssamtalen att barnen omgående behöver få

tillgång till stödinsatser. Ska den beslutande kommunen då också stå för genomförandet i den andra kommunen oavsett vad det innebär i fråga om eventuella svårigheter, eller fördyrande omständigheter? Konsekvensen av att "beslutskommunen" ansvarar får inte bli att viktiga insatser skjuts upp på grund av omständigheter som till exempel de ovanstående. NCK anser att den som tvingas fly från sitt hem till ett tillfälligt boende i en annan kommun på grund av våld, hot eller trakasserier, ska ha rätt till samma insatser som hon eller han skulle ha fått om hon eller han bodde kvar i sin egen kommun. Vi anser att detta behöver framgå tydligare i förslaget.

NCK anser att det är mycket bra att det tydliggörs att kommunens ansvar gäller oavsett hur beslutet om det tillfälliga boendet är utformat.

3.5.2 Personer som måste byta bostadsort permanent

Angående rätten att ansöka om hjälpinsatser i inflyttningskommunen. För att utredningens förslag till ny bestämmelse ska gälla, "krävs att det föreligger en så allvarlig hotbild att den enskilde inte har någon annan utväg än att flytta till en annan kommun." Allvaret i hotbilden kan bekräftas av polisen, men då måste den enskilde lämna sitt medgivande. De bedömningsinstrument, som utredningen hänvisar till och som ska kunna användas inom socialtjänsten för att bedöma hotbildens allvar, saknas ännu. Utredningen föreslår, att inflyttningskommunen får ge avslag på klientens ansökan om bistånd om det inte föreligger en hotbild utifrån ovan nämnda kriterier.

NCK ifrågasätter att ovanstående grunder ska vara de enda för bedömning av hotbildens allvar. Kvinnans och barnens upplevelse av hot och våld berörs överhuvudtaget inte. Det är känt att det medför konsekvenser för kvinnor och barn som levt med en våldsam man. Människor har olika behov av stöd och hjälp, kanske är det för vissa viktigt att flytta iväg, för att känna sig trygga nog att börja om, även om den "objektiva" eller "mätbara" hotbilden inte tycks allvarlig nog. Intyg från läkare och eller psykolog/terapeut, och kvinnors och barns egna uppfattningar och önskemål borde vägas in i bedömningen.

3.5.3 Gränsdragningen mellan polisens och socialtjänstens ansvar bör utredas.

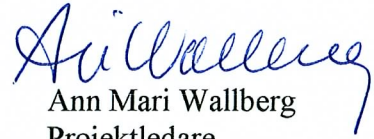
NCK instämmer i ovanstående. Det är ytterst angeläget, till exempel för de kvinnor som "importerats" till Sverige och tvingats till prostitution. När lägenhetsbordeller har avslöjats förväntas kvinnorna vittna mot sina hallickar som ofta är deras landsmän. När rättegången är över får de ingen hjälp, varken från polis eller socialtjänst.

Detta avslutar NCK:s yttrande.

I detta ärende har professor Gun Heimer beslutat. Ann Mari Wallberg har varit föredragande.

Gun Heimer
Professor, chef

Ann Mari Wallberg
Projektledare